

Hea klient!

Oleme Jõudluskontrolli Keskuses viimastel aastatel töötanud andmete usaldusvääruse tõstmise nimel ja andmete täpsust kõikjal rõhutanud. Aasta tagasi saadud ICARi eritempli kasutamiseõigus oli Jõudluskontrolli Keskusele ühe olulise eesmärgi täitumine. Kui teenuse täpsus on saavutatud, siis järgmine samm on Jõudluskontrolli Keskuse jaoks töö teenuse kättesaadavuse nimel. Oluline aspekt on teenuse mugavus kliendile, tegemata järeleandmisi andmete usaldusvääruses. Oleme arendanud jõudluskontrolli süsteemi lambakasvatatajatele (Pässu), lihavesikasvatatajale (Liisu) ning uuendanud sigade jõudluskontrolli andmekogumissüsteemi Possu näol. Õnneks on ka piimavesikasvatatajatele mõeldud Vissuke pidevalt arenenud, kuid piimaveiste jõudluskontrolli süsteem tervikuna on mõnda aega olnud muutusteta.

Tänaseks on selged eesmärgid, mille suunas piimaveiste jõudluskontrolli teenust soovime arendada. Klientidele huvipakkumad on ehk jõudluskontrolli lihtsustamine ja elektrooniline andmevahetus. Kahjuks ei oska me keegi Jõudluskontrolli Keskusest täna lubada, millised uuendused või muutused on järgmiseks aastaks ellu viidud.

Kindel on aga see, et juba käesolevast kuust katsetame oma võimekust kiirendada teenust tasemeni „täna kogutud proovide vastused väljastame järgmisel päeval“. Loomulikult suudame sellist teeninduse taset pakkuda ainult siis, kui meile tulevad korrektselt täidetud paberid!

Loodan väga, et järgmiseks aastaks suudame lahendada aastaid probleemiks olnud andmevahetuse PRIAga, mille tulemusena kaoks ära andmete topeltesitamise vajadus.

Kuid ka siin kehtib vanasõna „tibusid loetakse sügisel“ ja eks meiegi oleme sügisel targemad.

Kaivo Ilves

Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Uudised**Esti piimatoodangu rekord**

Põlva Agro Osühingu lehm Võrgu ületas maikuus senise piimatoodangu rekordi koguni 741 kg võrra. Lehm Võrgu kolmanda laktatsiooni toodang oli 17 535 kg (22.06.06-3-17535-2.6-456-2.73-479-935), mis on Eesti lehmade seas läbi aegade suurim laktatsiooni piimatoodang. Võrgu isa on pull Etazon Lambro-Et, kes on kuulus oma tütarde kõrge piimatoodangu poolest.

Eelmine rekord kuulus Põlva Agro OÜ lehm Haavile, kelle teise laktatsiooni toodang oli 16 794 kg (15.01.06-2-16794-2.58-434-3.26-548-981).

JKK koostatud tabelis “Teadaolevad rekordlehmad läbi aegade” kuuluvad 16 esimest kohta Põlva Agro OÜ lehmadele.

Veiste andmebaasi saab laadida looma foto

Foto laadimine eeldab sisselogimist ID-kaardiga. Foto lisamiseks otsite veiste andmekogus vastava looma ja kui sellel loomale ei ole varem pilti esitanud, siis avaneb tabeli allosas link Lisa pilt. Pildi ülesripitaja saab oma pilte asendada ja kustutada oma pildi vaatamisel põlvnemisandmetes või veiste andmekogus vajutades .

Tagamaks piltide õigsust on fotode riputamine võimalik ID-kaardiga sisenedes ning teiste kasutajate pilte ei saa muuta ega kustutada.

Fotode avaldamise eesmärk on kiire ülevaate saamine lehma või pulli välimikust.

Uued analüsaatorid

JKK ostis Taani firmalt Foss Analytical A/S piimas üldbakterite arvu määramiseks analüsaatorid BactoScan FC 100 ja BactoScan FC 50. Analüsaatorid toolikusega vastavalt 100 ja 50 proovi/tunnis, töötavad läbivoolu tsütomeetria põhimõttel. Praegu toimub analüsaatorite paigaldamine ja kalibreerimine.

Seadmete vahetamise tingis asjaolu, et samast firmast 1999. a ostetud eelmise põlvkonna analüsaatoritele ei toodeta enam tagavaraosaid ja proovide analüüsimiseks vajalikke kemikaale.

Elektroonilised kõrvamärgid nüüd ka Eestis

Jõudluskontrolli Keskus tellis maikuus esimesed elektroonilised kõrvamärgid. Tellitud kõrvamärkide näol on tegemist katsepartiiga. Elektrooniliste kõrvamärkide (edaspidi EID) kasutamist igapäevatoös katsetatakse AS Tartu Agro Vorbuse farmis koostöös DeLaval ASiga.

EID märk sarnaneb väliselt põrsaste märgistamisega kasutatavale nn nõobile. Kõrvamärgis on andmekandja, millesse on salvestatud looma registrinumber. Lisaks salvestatud infole on looma registrinumber kõrvamärgile ka trükitud. Seega on looma võimalik identifitseerida nii spetsiaalset lugejat kasutades kui visuaalselt.

Elektroonilistel kõrvamärkidel on mitmeid eeliseid. Pärast sündi pannakse loomale paremasse kõrva tavapärase kõrvamärk ning vasakusse kõrva andmekandjat sisaldav kõrvamärk (EID). Märgistamiseks sobivad praegu kasutusel olevad aplikaatorid.

Kui farmi tehnoloogia toetab EID lugemist, ei ole edaspidi noorloomadele ja lehmadele enam eraldi respondereid vaja kasutada. Loom identifitseeritakse EID märgi kaudu ning kaob vajadus kasutada igapäevatoös lisaks inventari- ja/või registrinumbrile ka respondri numbrit.

Maailmas on EID märgid kasutust leidnud loomade identifitseerimisel automaatsõõtjate ja -jootjate puhul, loomade sorteerimisel, loomade kaalumisel, identifitseerimisel lüpsiplatsil nii tavalüpsi kui kontroll-lüpsi käigus ning lihatööstustes.

JKK on teinud Põllumajandusministeeriumile ettepaneku seadusandluse muutmiseks, et Eestis seadustada EID kõrvamärkide kasutamine.

Täidetud laudakaardi tellimine

Alates juulikuust on Jõudluskontrolli Keskusest võimalik tellida põlvnemisandmetega laudakaarte.

Täidetud kaardi hind on 2 krooni, kaartide tellimiseks palume pöörduda klienditeenindajate poole.

Paaridevaliku programm – seakasvataja abimees

Eesti riik on väike ja see seab meile kohustusi, mida peame sigade aretuses jälgima. Teadlik paaride valik on üks selline teema. Sugulupaaritus on väikese loomapopulatsiooni juures väga lihtne tekkima kui olukorda ei kontrollita. Seda kinnitas mai lõpus JKK andmebaasi põhjal tehtud analüüs, kui palju on meie karjades esimese astme suguluspaaritusi perioodist 1.01.06–29.05.07. Esimese astme suguluspaarituste all mõeldakse seemendusi, kus seemenduskult, kuldi isa või kuldi ema on seemendatud emise eellaseks. Tulemustest selgus, et selliseid seemendusi oli üle 700.

43 jõudluskontrollis olevast farmist esines suguluspaaritust 37 farmis. Mõnes farmis oli suguluspaaritust 10%.

Ainult neljas farmis ei olnud ühtegi esimese astme suguluspaaritust. Need farmid olid OÜ Pihlaka Farm Harjumaalt, Haameri ja Külmsoo talud Põlvamaalt, Muuga PM OÜ Lääne-Virumaalt, Loyde OÜ Võrumaalt. Suguluspaaritust ei olnud võimalik analüüsida ühes farmis, kus eelmisel aastal alustati jõudluskontrolli ja emiste põlvnemisandmed on poolikud.

Suguluspaarituse osatähtsus farmide keskmisena ei ole veel ülitõsine probleem, aga et suguluspaarituste arv käesoleval aastal näitab tõusvat trendi võrreldes eelmise aastaga, siis on vaja sellele teemale tähelepanu juhtida. Erilist tähelepanu peaks hakkama pöörama paaride valikule kui ostetakse spermat ETSAÜ seemendusjaamast. Analüüsist selgus, et esimese astme **sugulusseemendusest on 36% tehtud seemendusjaama kultidega**. Jõudluskontrolli andmebaasi andmetel oli 12.06.07 seisuga karjas **609 suguluspaaritusega saadud emist, neist 220 emise isa oli seemendusjaama kult**. Sellest tuleb farmidel järeltada ainult üht — seemendusjaama spermat kasutades tuleb eelnevalt vaadata kuldi ja seemendatava emise põlvnemist.

Suguluspaaritust ei saa vältida, vaadates ainult kuldi nime ja emise isa nime. Kunagi ammu oli see võimalik, sest Eestis olid kindlad kuldi liinid. See tähendas, et kuldile anti täpselt selline nimi nagu oli tema isal, vanaisal, vanavanaisal jne. Kuldi liini mõiste sellises tähenduses oli väga suure praktilise väärtusega just suguluspaarituse vältimiseks, aga see ei ole enam niimoodi. Sugupuud tuleb uurida kindlasti registrinumbrite järgi. Teistest maadest imporditud kultide nimesüsteem erineb meie endisest süsteemist ja see tähendab, et imporditud kultidel ja nende eellastel on kõigil individuaalsed nimed.

Emiste ja kultide sugupuud on paaridevalikus vaja jälgida nii oma karja kulte kui ka seemendusjaama kultide puhul. Meie sigade populatsioon on väike. Seemendusjaama valitakse kulte baasaretusfarmidest, kus loomade arv ei ole suur. Samal ajal ostetakse nendest karjadest ka head aretusmaterjali emiste näol. Loogiline on ka see, et seemendusjaama kultide tütreid valitakse karja täienduseks. Seemendusjaama kultide tütreid on vaadeldavas perioodis valitud karja täienduseks 3824, mis moodustab emiste üldarvust umbes 20%. Eelpool toodud tähelepanekud näitavad, et suguluspaarituse tõenäosus on väga suur.

Probleemi tekkimist nägi JKK ette juba 2000. aastal ja töötas loomapidaja jaoks välja internetipõhise **paaridevaliku programmi**. Täna on selge, et ainus võimalus suguluspaaritust vältida on nimetatud programmi kasutamine. Programm pakub emise seemendamiseks kulte nii oma karjast kui ka ETSAÜ seemendusjaamast. Programm jälgib, et kult ei oleks emisega suguluses kolme põlvkonna vältel. Lisaks sellele on võimalik paaridevalikul aluseks võtta ka viljakuse ja jõudluse suhtelist aretusväärtust.

Need seafarmid, kellel ei ole võimalik kasutada internetipõhist paaridevaliku programmi, võiks meelde tuletada ühe vana tava — mitte kasutada karjas korraga väga paljusid erineva sugupuuga kulte. Iga paari aasta tagant võiks valida uue põlvnemisega kuldid, kellega on võimalik seemendada eelmisel perioodil karjas olnud kultide tütreid ilma suguluspaarituse ohuta.

Lõpetuseks teave neile, kes veel ei kasuta paaridevaliku programmi. Selle leiata JKK kodulehelt sigade päringute alt. Programmi kasutamiseks on vaja registreeruda andmebaasi kasutajaks. Selleks peab soovija esitama JKKle vastava avalduse. Avalduse vormi leiab samuti JKK kodulehelt.

Külli Kersten

Sigade ja muude loomade sektori juhataja

Jõudluskontrolli tulemused erinevates riikides 2006. a

Eesti seakasvatus muutub iga aastaga järjest kommertslikumaks ja majandamistulemused sõltuvad sealih hindadest nii Euroopas kui ka mujal maailmas. Konkurents püsimiseks ei piisa sellest, et olla kursis eestisest tootmistulemustega. Tuleb teada ka teiste maade tootmisnäitajaid. Ülevaate olulisematest jõudluskontrolli näitajatest Soomes ja Norras annab järgnev tabel.

Näitaja	Eesti	Soome	Norra
Farmide arv	43	379	524
Keskmine emiste arv karjas	617	71,4	73
Kokku sündinud põrsaid aastaemise kohta	24,1	24,8	x
Võõrutatud põrsaid aastaemise kohta	19,1	19,7	22,7
Kokku sündinud põrsaid pesakonnas	11,5	12,1	13,5
Elusalt sündinud põrsaid pesakonnas	10,7	x	12,4
Võõrutatud põrsaid pesakonnas	9,3	9,6	10,6
Poegimiskordade arv väljaminekuni	3,3	3,5	2,7
Imikpõrsaste hukkumise %	12,5	12,9	14,4
Esmaspoegimise vanus päevades	358	369	353
Kahe poegimise vahe päevades	175,7	170	x
Imetamisperioodi pikkus	30,5	x	x

Eesti tulemused pärinevad 2006. a Jõudluskontrolli aastaraamatust, Soome andmed on ajakirjast "Sika 3/2007", Norra andmed on võetud In-Gris kodulehelt.

Silmaringi laiendamiseks

XIII Balti aretuskonverentsil esitasid Leedu teadlased metssea ja kodusea ristandite liha kvaliteedinäitajate uurimuse tulemusi. Kuigi liha keemilise koostise ja kvaliteedi näitajad polnud statistiliselt oluliselt erinevad erineva genotüübi puhul, oli liha maitse ristandite puhul tunduvalt rikkalikum võrreldes kodusea lihaga. Ristandsigadel, nii ½ veresuse kui ¼ veresuse puhul oli suur jahutuskadu. Metssea geenide osatähtsuse suurenemisel suurenes jahutuskadu. Mida suurem oli metssea geenide osakaal ristanditel, seda kõrgem oli liha veesiduvusvõime ning keedukadu. Ka rasva sisaldus ja liha pH olid kõrgemad. ¼ metssea veresusega sigade lihastesiseses rasva sisaldus oli kõrgem ning värvus heledam.

Ristandite viljakust ei analüüsitud, kuid esines väga erineva suurusega pesakondi. Metssea ja kodusea ristandite kasvatamine omab praktilist tähtsust siiski vaid niššitoodete valmistamisel. Turismitaludes annab see ühe lisavõimaluse pakkuda mahedama ulukimaitsega sealih.

Kasulik teave JKK sigade andmebaasi kasutamiseõigustest

Oleme jõudnud internetiajastusse ja seetõttu on meil kõigil kasutamiseks mitmeid parooli ja salasõnu andmepankadest info saamiseks. Levinum neist on pankade andmebaasi pääsemise salasõna. Sellega oleme kõik kokku puutunud. Teame ka seda, et panga parooli teistele isikutele ei avalikustata. Põhimõtteliselt sama lugu on ka JKKst antud andmebaasi kasutamiseõigustega. Oluline on hoida parooli ainult enda teada. Peame olema kursis, kellel on juurdepääs meie andmetele ja mida peaks tegema andmete turvalisuse huvides, juhul kui parooli teavad inimesed lahkuvad töölt.

Sigade andmebaasi kasutamiseks antakse õigusi kolmel erineval juurdepääsu tasandil:

1. tasand — näeb osaliselt päringuid JKK koduleheküljelt;
2. tasand — näeb lisaks esimesele tasandile loomaomaniku kõiki jõudluskontrolli andmeid, kuid ei ole õigust andmete saatmiseks JKK andmebaasi;
3. tasand — lisaks kõikide andmete nägemisele on õigus saata JKK andmebaasi jõudluskontrolli sündmusi ja laadida oma arvutisse JKK infot.

Juurdepääsu tasandite väljastamisel on lähtutud isikute tööülesannetest ja ka andmete turvalisusest. **Esimese tasandi õigused** on antud VTA inspektoritele, kes oma ametiülesannete tõttu peavad nägema päringuid, mille alusel saab kontrollida aretusseaduse täitmist.

Teise tasandi õigused on antud ETSAÜ konsulentidele. Aretustöö korraldamiseks on neil juurdepääs kõikide farmide jõudlusandmetele Possu programmi kaudu. Samas puudub neil võimalus andmete edastamiseks JKK andmebaasi. Samuti on neil õigus koostada sigade põlvnemistunnistusi JKK andmebaasist.

Kolmanda tasandi õigused on antud farmide spetsialistidele — jõudlusandmete kogujatele. See tasand annab võimaluse interneti kaudu:

1. edastada Possu programmi varukoopiat JKK serverile (andmete turvaliseks säilitamiseks);
2. saata Possust jõudluskontrolli sündmuste faili JKK andmebaasi;
3. laadida oma Possusse JKK infot, mis sisaldab geneetilise hindamise tulemusi, ostetud sigade põlvnemis- ja testiandmeid,

infot uute seemendusjaama kultide kohta, andmebaasis avastatud ebaloogilisi jõudlusandmeid;

4. uuendada Possu programmi;
5. kasutada paaridevaliku programmi suguluspaarituse vältimiseks;
6. näha andmebaasis leitud ebaloogilisi andmeid.

Kuidas loomaomanik saab teada isikutest, kes näevad tema jõudlusandmeid?

Selleks on vaja siseneda seakasvataja portaali aadressil <http://www.jkkeskus.ee/pp>. Sinna pääseb farmile väljastatud kasutajanimi ja salasõnaga. Alammenüüs **Andmed** saab loomaomanik näha isikuid ja neile antud kasutajaõiguste tasandit.

Eelpool toodud juurdepääsu tasandite kirjeldusest selgub ka põhjus, miks farmi spetsialistidele väljastatud kolmanda tasandi parooli ei tohi edastada kõrvalistele isikutele. Paroolide mittelevitamine tagab selle, et farmi andmeid ei saa JKK andmebaasi edastada keegi peale loomaomaniku, sest tema vastutab põllumajandusloomade aretuse seaduse alusel jõudlusandmete õigsuse eest. Selline andmebaasi kasutajate õiguste jagamise süsteem on välja töötatud andmete turvalisuse huvides. Võib esineda ka pahatahtlikke inimesi, kes kuritarvitavad infot, millele nad ei peaks enam juurde pääsema.

Soovitus on: jälgige mängu! Kui inimesed vahetuvad, on tark tegu muuta JKKs oma paroolid. Kõik see on ainult farmide endi huvides. Ei tee paha ka lihtsalt parooli muutmise teatud aja möödudes. Vajalik on see kindlasti juhtudel, kui olete oma parooli avalikustanud 1. või 2. tasandi õigustega isikutele.

Andmebaasi kasutamise õigusi saab muuta JKK. Kui seda artiklit lugedes tekkis vajadus parooli muutmiseks, siis selleks on vaja helistada JKKsse telefonil 738 7765 (Küllil Kersten).

Kes ei ole veel andmebaasi kasutajaks registreerunud, saavad JKK koduleheküljelt avalduse, mille alusel väljastatakse vajalikud õigused.

Küllil Kersten

Tähelepanu!

01. juunist 2007. a võttis Eesti Post külade jaoks kasutusele uued postiindeksid. Iga küla sai oma individuaalse indeksi kui seda veel ei olnud. JKK klientide andmebaasis on üle 4000 küla, neist enamiku postiindeks muutus. JKK andmebaasis muutmise aluseks olid vald ja küla ning küla nimi pidi esinema kliendi aadressväljas. Muutmata jäid nende klientide indeksid, kes olid palunud oma kirjad saata mujale kui külanimest moodustatud aadress (neid on üle 200).

Kui Teile väljastatud arvel on kirjas: “Käesolev arve on tasutud lunasummana Eesti Postile”, siis seda arvet **ei ole vaja JKKle uuesti maksta**. Kuna mitmed kliendid on seda siiski teinud, on neil tekkinud ettemaks.

Sellega seoses palume Teil pöörata tähelepanu arvel olevale tekstile, kus on **ettemaksu olemasolu korral** kirjas selle suurus.

Osadele taludele on Eesti Post andnud eriindeksi, mis erineb küla n-õ üldindeksist.

Kui on kliente, kes on omale Eesti Postist tellinud indeksi või kelle indeks on JKK andmebaasis vale, palume sellest teatada oma maakonna zootehnikule või klientideenindajale.

See on summa, mille võrra võite käesolevat arvet **vähem tasuda**. Kui soovite ettemaksu tagastamist, saatke palun JKKle avaldus, millele on märgitud ka Teie arveldusarve number.

Küsimuste tekkimisel helistage raamatupidamisse numbril 738 7704.

Vissi konkursid

1. juunil toimus Ülenurmel eesti punase tõu Viss 2007, kus osales 12 loomaomanikku 58 loomaga. Tiitli pälvis AS Tartu Agro lehm Liisu. JKK autasustas traditsiooniliselt esmaspoeiginud grupi võitjate omanikke. Esmaspoeiginud grupi I koha pälvis AS Tartu Agro lehm Immi, II koha OÜ Kõpu PM lehm Egiptus ja III koha võitja OÜ Vaimastvere Agro lehm Ripsi.

Saarte Viss korraldati 15. juunil Upal. Osales 11 loomaomanikku 39 loomaga. Eesti maatõu Vissiks sai Liia Sooääre Ürsi. Punase tõu Vissi tiitli pälvis Kärļa PÜ lehm Mella. Holsteini tõi Vissi tiitli pälvis Kõljala POÜ lehm Reedik, kes valiti ka Saarte Vissiks.

EPK konkursil valis kohtunik parima loomaesitleja, kelleks sai Tartu Agro'st Tiina Rodim. Saaremaal olid valijateks JKK töötajad ja parimaks tunnistati Mereranna OÜ lüpsja Eerika Remmelg.

JKK tunnustab kõiki osalejaid!

Läti liitus Interbulli hindamisega

Viimastel aastatel on kolleegid Lätist aktiivselt arendanud lüpsikarja geneetilise hindamise süsteemi.

Sarnaselt meiega otsisid nad Saksamaalt hetkel kõige kaasaegsema hindamismudeli kasutuslitsentsi. Selle konkreetse mudeliga toimub jõudlustunnuste ja udara tervise tunnuste hindamine Saksamaal ja Austrias ning alates möödunud aasta novembrist ka Eestis. Uue hindamismudeli juurutamise ja vastava testlahenduse eduka läbimise järel sai Lätist käesoleva aasta maikuu hindamisel uus liige Interbulli jõudlustunnuste hindamisel nii holsteini tõugude kui ka punaste tõugude grupis.

Õnnitleme Läti kolleegi selle aretuseks olulise tähtsuse saavutamisel!

Kliendiküsitluse tulemustest

Märtsikuus said paljud kliendid JKKst saadetud küsitluslehed, milles uurisime rahulolu pakutavate teenustega ja klienditeenindusega. Täidetud küsimustikke saabus tagasi täpselt 100. Kõige enam oli vastajaid Lääne-Virumaalt, Raplamaalt ja Võrumaalt. Vastajate karja suurus oli alates 4 lehmast kuni 1200 lehmani. **Aitäh kõigile küsitluslehe täitjatele!**

Tulemusi vaadates oli heameel tõdeda, et vastajad on JKK teenusega rahul. Kõige kõrgemalt hinnati teeninduse taset JKK piimalaboris ning maakonnaspetsialistide kompetentsust. Madalaim oli rahulolu piimatööstuste proovide analüüsitulemuste väljastamiskiirusega, kuigi ka siin oli keskmine hinne suurem kui 4. Oleme püüdnud väljastamiskiirust parandada, kiirendades nädala lõpus analüüsitut proovide tulemuste edastamist.

Küsitluse üks eesmärke oli teada saada, mida loomapidajad JKKlt praegusele teenusele lisaks ootavad. Saime asjalikke ettepanekuid, mida püüame tulevikus arvestada. Teie ettepanekud ja soovid JKK teenuse veel paremaks muutmiseks on ka edaspidi teretulnud.

Suur tänu südamlike soovide ja tervituste eest, mis olid paljudele küsitluslehtedele kirjutatud! Seekord naeratas Fortuuna JKK saunalina loosimisel Pilvi Merisalu'le Võrumaalt. **Palju õnne!**

Muhedat

“Juku, kui aedikus on 20 lammast ja üks aiaaugu kaudu sealt välja pääseb, siis kui palju lambaid jääb aedikusse?”

“Mitte ühtegi.”

“Ikka 19 jääb, sa ei tunne üldse aritmeetikat.”

“Vabandust õpetaja, tunnen küll aritmeetikat, Teie lihtsalt ei tunne lambaid.”

Raamatupidamise telefoninumber

JKK raamatupidamisega saab ühendust otsenumbril 738 7704. Kui helistate numbril 738 7700, siis referent suunab Teie kõne raamatupidajale.

www.jkkkeskus.ee
keskus@jkkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus

Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094

Tel 738 7700
Faks 738 7702

Piimaveiste ja kitsede jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Harju-, Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga-, Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru, Pärnu-, Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7704

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu	
Tel.	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Ly Kogermann	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 516 7815	E 9.00-14.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00; K 9.00-12.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19, Valga	tel 764 1754	gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Aini Maalmeister	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00